

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і полпр.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Академія в честь Богдана Лепкого.

Львів, 15. II. 1933

В середу 15. II. в год. 12. в пол. у салі Те-
атру Різнородностей у Львові відбулася захо-
дами Т-ва письменників і журналістів ім. Фран-
ка святкова академія в честь Богдана Лепкого
в нагоди його 60-ліття. Академія зібрала таку
численну публіку, що велика театральна зала
і її балкони були щерт повні. Цією масовою
участю у святі львівське українське громадян-
ство найяскравіше виявило свою велику пошану
для Ювілята та факт його величезної популяр-
ності.

Академію відкрив заст. голови Товариства
письменників і журналістів ред. В. Мудрий сер-
дечним привітом від Т-ва для Ювілята, вислов-
ляючи радість, що Ювілят особисто найшовся в
цій хвилині серед львівської громади. Зазначив,
що метою цього свята — спільно з великим пись-
менником пережити кілька хвилин, підбадьорити
його в його побуті на чужині та самому зберіти
гарний спомин. Хор „Сурма“ бадьорим „Не хи-
ляйте вниз прапора“ почав концертну частину
академії. Лірична пісня „Часом тужу за собою“
підтримала теплий настрій свята. У трохи іншу
вступ вдарив колишній член „Молодої Музи“
Василь Пачовський, який явився на концерті
всупереч первісній вістці, що він недужий (на-
слідком тої вістки п. Пачовського мав заступити
пос. Остап Луцький). Прелюгент порушив числен-
ні проблеми української історії і літератури, під-
креслюючи творчі мотиви літературної діяльнос-
ти Богдана Лепкого і спинаючися довше на

„Молодій Музі“. На жаль — надто довга промова
почала вже дещо томити слухачів, які зовсім
арозуміло, на академіях-концертах не люблять
довгих рефератів. З черги оп. арт. п-ї Марія Со-
кіл при фортепиановім супроводі Антона Руд-
ницького відповідала три пісні, з яких дві — „Ве-
чором у хаті“ та „У лісі“ — композиції В. Бар-
вінського, — одна — „Осінь 1915“ — композиції
Антоні Рудницького. Її витала і прощала буря
оплесків, дарма, що камеральний та мало ефек-
товний характер тих пісень не давав змоги роз-
винути її голосові в усій його силі та широкій
скалі. П. Генік-Березовський уперше у Львові
дав себе пізвати, як рецитатор. В його деклямації
може дещо перемагали чисто зовнішні модуля-
ційні ефекти над глибину думки прегарного
твору „Над рікою“, а проте цілість зробила
сильне враження, яке проявилось оплесками, що
викликали рецитатора вдруге. Центральною
точкою другої частини програми був сольоспів
оп. арт. М. Голинського, який у піснях „Чере-
моше, брате мій“ та „Червоний кінв“ (компози-
ції Балтаровича) пригадав слухачам знову свій
чудовий блиск голосу та його рідко зустрічну
силу. Звучний і милий „Був май на небі“ Лепко-
го-Нижанківського у супроводі фортепіано і
скрипки (п. І. Козулькевича) закінчив програму.
Зворушення охопило публіку, коли сам до
краю зворушений Ювілят особисто дякував
організаторам та виконавцям академії і в своїй
ноторійній скромності складав привіт усім його
попередникам, корифеям і діячам української
літератури.

лику знижу курсів. Рівночасно з банками ого-
лосили мораторію газівні, електричні й інші під-
приємства в стейті Мішіген.

БЕРЛІН, 15. II. Причиною заломання банків
у Детройті є те, що Форд відмовився прийняти
кредити від Фін. Реконструкшен Корпорейшен
Інші інституції загрожено в цьому банку, як
Дженерел Мотор і Хріслер згодилися приймати
дальші кредити. Форд відкликав своїх депозитів
на 7 і пів мільона доларів.

Зі сойму.

НАРАДИ НАД САМОВРЯДНИМ ЗАКОНОМ.

У середу радив сойм далі над проектом са-
моврядного закону. Маршал обмежив час про-
мов у дискусії до 15 хвилин. Пос. Загайкевич
(Український Клюб) мотивував внесення свого
Клубу, щоби скреслили в 2. і 3. уступі, а також
у дальших постанови, що війти мають володіти
польською мовою в слові та письмі. При цьому
покликався на промову посла д-ра Левицького.
В дискусії до 9. уступу проекту закону пос.
Чукур (укр. рад.) став відчитувати промову.
Маршал: Прошу не читати, а промовляти. Пос.
Чукур: Прошу п. маршала взяти під увагу це,
що я не володію добре польською мовою. Мар-
шал: Добре, можете читати далі.

Після промови пос. Чукура вплинуло вне-
сення перервати дискусію над цим уступом.
Пос. Дібоа закинув, що посла з ББ ті самі
практики, що й у комісіях, приновляють у
соймі, перебиваючи все. На повазі цього сойм-

Присуд у розправі О. У. Н.

В середу, шестого дня розправи, предсідник ради.
Тертіл подав резіме, після чого присягли судді пішли
на нараду. Народа та протягулася дуже довго, бо
присяглим суддям поставлено аж 28 питань. Щойно
в год. 2.30 попол. лава присяглих вернулася на залу
і її представник проголосив такий вердикт:

На перше питання зі статті 93 § 1 С (приналежність
до ОУН): дотично обв. Турковського 10 так, 2 ні; Па-
маса 8 так, 4 ні; Стадника 8 так, 4 ні; Доброводи 8 так,
4 ні; Олексі Метельського 11 так, 1 ні; Тильчака 8 так,
4 ні; Гаврила Метельського 5 так, 7 ні; Бровчука 3 так,
3 ні; Фіка 6 так, 6 ні; Шуста 5 так, 7 ні; Низдропи 9 так,
3 ні; Намаки 4 так, 8 ні; Когута 3 так, 9 ні; Гудза 3 так,
9 ні.

На питання зі статті 93 § 1 (поширювання летючок
ОУН): дотично обв. Олексі Метельського перше пита-
ня 10 так, 2 ні, друге питання 11 так, 1 ні; дотично обв.
Тильчака 1, питання 8 так, 4 ні, II. питання 7 так, 5 ні;
дотично обв. Фіка 1, питання 9 так, 3 ні, II. питання
8 так, 3 ні; дотично обв. Шуста 1, питання 9 так, 3 ні,
II. питання 9 так, 3 ні; дотично обв. Низдропи 11 так,
1 ні; дотично обв. Намаки 7 так, 5 ні; дотично обв.
Кравчука 1 так, 11 ні; дотично обв. Кушніра 12 ні.

На питання про співучасть у замаху на Загірку:

дотично обв. Тильчака 8 так, 4 ні; дотично обв. Гаври-
ла Метельського 8 так, 4 ні.

Після того трибунал відбув нараду і в год. 3.20
проголосив присуд, яким засудив: обв. Василя Турков-
ського на 4 роки в'язниці, обв. Теодора Панаса на 2 роки
в'язниці, обв. Павла Стадника на 2 роки в'язниці, обв.
Йосафата Доброводи на 2 роки в'язниці, обв. Олексі
Метельського на 4 роки в'язниці (я що він відбуває вже
кару до смертної в'язниці за замах на Загірку, то йому
проголосили знову лучний вирок на до смертну в'язни-
цю), обв. Осипа Тильчака на 5 літ в'язниці, обв. Гаврила
Метельського на 2 і пів року в'язниці, обв. Олексі Фіка
на 1 рік в'язниці, обв. Осипа Шуста на 1 рік в'язниці, обв.
Михайла Низдропи на 2 і пів року в'язниці, обв. Дмитра
Намаку на 6 місяців в'язниці. Увільнені: Михайло Бров-
чук, Олександр Гудз, Дмитро Когут, Осип Кравчук і
Михайло Кушнір.

Всім засудженим врахували до кари слідчий арешт,
у якому вони сиділи майже всі від перших днів квітня
1932. Разом з ними вийшов також на волю обв. Намака,
що присуджено йому кару 6-місячної в'язниці сколосу-
вав давно. Засуджені на рік в'язниці Олексі Фіка та Осип
Шуст вийдуть на волю в перших днях квітня ц. р.

Банки оголосили мораторію.

БЕРЛІН, 15. II. ПАТ. З Нью-Йорку прийшла
вістка, що губернатор стейту Мішіген оголосив
8-денну мораторію для банків у стейті Мішіген.
Причиною мораторії банкруцтво концерну Фор-
да. Форд від 1932 р. так сильно заангажувався
в Юніон Гвардіен Банку, що можна було що ін-
ституцію вважати його приватним банком.

Від суботи радили безупину, якби то здер-
жати рух на цей банк. Ще не вдалося наслідком
контракції конкурентних підприємств Джене-
рел Мотор Трост.

Тому що Юніон Гвардіен Банк це головний
банк усього стейту Мішіген, а його банкруцтво
моглоб потягти за собою рух багатьох менших
прив. банків, губернатор після зірвання перего-
ворів не мав іншого виходу, як оголосити 8-ден-
ну мораторію для всіх банків у стейті Мішіген.

Зачувати, що здержані виплати заморозили су-
ми, що доходять до 1 мільярда 200 міль. доларів.
Мораторія захопила 500 банків і кас ощаднос-
тей. Зараз після оголошення мораторії в Ва-
шингтоні відбулася нарада під проводом през.
Гувера й держ. секретаря Мілса та губернатора
Фед. Рез. Борду Меєра, щоби не допустити до
повного банкруцтва банків у стейті.

У Детройті настав великий хаос у грошо-
вому обізі. Загалом не хочуть приймати чеків.
Поліційні відділи пильнують кас більших під-
приємств. Фед. Рез. Банк у Шикаго вислав до
Детройту транспорт золота вартості 20 міль. дол.
Під сильною поліц. ескортою.

Нині державні та міські каси в Детройті не
могли виплатити платень службовцям і робітни-
чим зарплат. На ам. біожах занотували дуже ве-

КОЖНИЙ
ПЕРЕДПЛАТНИК
одержує точно часопис, тому
повинен пам'ятати
про відновлення передплати.

ну їм нічого не залежить. Голоси з ББ: То за-
бирайтеся. Пос. Дібоа: Це все ординарна коме-
дія. Маршал прикликає посла Дібоа до поряд-
ку із записанням до протоколу.

Внесення про перервання дискусії таки у-
хвалили.

При кожнім майже уступі відбувалися по-
дібні розмови як повища. При читанні уст. 1
прийшло до великої авантюри. Пос. Мазур
(енд.) заатакував проурядовий табір та заявив:
Ви програли на цій лінії, не маєте права до
зах. земель. Ці слова викликали крики й про-
тести на лавах ББ, що тревали до кінця промо-
ви того посла.

Дискусія покінчилась щойно в год. 1.15
після півночі. До кінця дискусії виголосили 82
промови. З цього ППС 9 промов, Стр. Нар. 25,
Клуб Нар. 40, українці 4, жиди 4.

В год. 1.45 голосування ще тревало. Посли
Стр. Людового зажадали поіменного голосу-
вання. Маршал не згодився. На це пос. Строн-
ський (Н. Д.) заявив, що таке зарядження мар-
шала противиться сойм. регуляціям.

Вся опозиція демонстраційно вийшла зі са-
лі. Голосування йшло далі при участі послів ББ.
і жидів.

СПОРТ.

КРАЄВІ ЛЕШЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ.

В неділю дня 19. II. рано, відбудуться кра-
єві лещ. змагання в бігу на 16 км. для мушкін і
8 км. для пань. Останній речинець зголошень в
п'ятницю між 19—20.30 год. в домівці К. Л. К.
Ринок 43. „Земля“. Пригадується усім змагунам
(кам), що без посвідки лікарських оглядів не
будеться допускати до змагань. Вечором в год.
20. відбудеться в салі Яд Харузім вул. Вер-
шайна 11. роздача чаювод і чайний лещатар-
ський вечір.

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чоколяди

понад чотири великі вибори безконкурсний поділ сметанкової, молочної десертної чоколяди, як також різносортовні карамелі і цукри. На шукують рекламою, дарунками у виді двох паст, бонусами і т. ін., але якостево значимої вищою, призначеною з гарантованих чистих сиринців хочемо здобувати призначення якнайширших класів, даючи одночасно своїм виробам приступніші ціни.

Замовлення приймає

Народня Торговля, Львів

Лендель проти Польщі.

(Кореспонденція з Америки.)

Мадярске ім'я — Еміль Лендель, в нашому значенні поляк, дісталось тепер на сторінці американських газет як синонім ненависті проти Польщі. Минулого літа він відвідав Європу, Польщу. Минулого літа він відвідав Європу, Польщу. Минулого літа він відвідав Європу, Польщу.

Балтик з Чорним Морем. То чому Київ, а може й Одеса, не малиб належати до Польщі? Треба було лише чоловіка, який показав би, як покінчити з хаосом на сході? Тим чоловіком був Пилсудський. Чому він не мав би повторити герцогський подвиг колишнього Івана Собеського? Лише, що замість колишньої турецької небезпеки, тепер треба було покликатися на російський більшовизм!

Обємом і докладністю інформацій українська справа є другою в книжці Ленделя після коридора. Але дуже цікавий спосіб введення української справи на сцену. Це діється в розділі VII, названім „Кіньматра стріхтінга“. Коридор париського готелю Кріон аж роється від претензій (просячих). Це резиденція Апостола Самовизначення Народів... Він дістав писмо від невідомих українців з просьбою Рея Стеннарда Бейкера для призначення їм права управління самими собою. Вони бажали ввести українсько-американські ідеали, правління та американську систему виховання в себе. Українські делегати ждали на коридорі готелю Кріон. Остаточно їх допустили до президента. „Ми прийшли від імені сорок мільйонів українців“ — кажуть делегати.

— Що за диво? — Поглянув президент на українських представників, дав їм десять мінут

часу на вичислення жалів із сотки літ і відпустив.

— Але що ж тут злого з поляками? — подумав президент. Що міг Вилсон зробити проти Падеревського. Полковник Гавс також був прихильний великому п'яністові... Результат: у листопаді 1918 р. Мирової конференції віддала Східну Галичину полякам, а опісля ще дала дозвіл вжити армії Галлера на „прогнання розбішаків з краю“.

Потім дуже старанно переходить Лендель історію Сх. Галичини під новим правлінням і доводить її аж до ліських подій.

Але подає докладно хід своєї конференції з митроп. Шептицьким у Підлютім і на цій основі зясовує ідеал української нації, її число, розвій і невдачі. А від себе вичисляє з драматичним талантом всі заходи правительств, які довели аліянтів до цілковитого віддання Галичини Польщі.

Треба розпоряджати справжнім публіцистичним талантом, щоб так ясно і так вірно представити долю українців, як це зробив Лендель. Якби це писав українець, то мабуть був би через скромність не представив так докладно і з такою гіркотою положення українського народу на західних землях.

Книжка Ленделя вказує, що українська справа перестала бути справою самих українців. Вона вже стала всеосвітнім питанням. Тепер лише час ще й українцям самим відповідно заговорити перед міжнародними чинниками.

Д-р Семен Демидчук.

Україна й Крим в 1917---1918 рр.

(На підставі спомину б. міністра справедливості Криму п. Олександра Ахматовича.)

Споми́н п. н. „Трагедія кримських татар“ видрукований в I-му томі Татарського Річника ст. 258 (Вільно 1932 р.) Деякі частини споми́ну передаємо в дослівному перекладі, інші ж у вільному скороченні.

Крим, шокликуючи до життя свою суверенну державу (1917 р.), з почуттям правдивого призначення й захоплення привітав універсал Центральної Ради У. Н. Р. з 9. XII. 1917 р., в якому Центральна Рада, між іншим, проголосила, що „Крим — для кримців“. Ця декларація підбадьорила кримських татар з тої простої причини, що Україна була одинокою державою, з якою Крим мав суходутну границю. Пізніші події змінили відносини України до Криму. Україною, по прогнанні більшовиків, кермували українські патріоти дуже коротко. Вона скоро попала під чуже панування, що не визнавало ані вільсонівської засади, ані декларації Центральної Ради з 9. XII. 1917 р. Гетьман Скоропадський не думав і не чув по українськи. Він не визнавав засади „Крим для кримців“.

Уряд гетьмана Скоропадського з Лизогубом на чолі відразу почав з кримською республікою митну війну. Він зачинив границю між Україною і Кримом для експорту кримських продуктів і таким чином почав руйнування економічних підстав Криму. Не помагали ніякі дипломатичні інтервенції. Положення кримської держави з дня на день погіршувалося, головню з тоїж причини, що жнива пшениці, кукурудзи й проса наслідком посухи цілковито завели. Так само не було в краю ані паші ані бараболю. Все це завжди імпортували з України. Так начальник німецьких військ, які окупували Крим, генерал Кох, як і м'єрдайнні чинники в Берліні, за особистою інтервенцією кримського міністра заграничних справ, Джафара Сейдамета, впливали на гетьмана Скоропадського, щоб відкрив границі, тим більше, що і Крим і Україна прямували до урегулювання політичних взаємин. Однак начальна команда німецької окупації не зняла виразного становища, на яких умовах Крим і Україна мають управити свої міжнародні відносини. В однім із листів до прем'єра Криму ген. Сулькевича, Кох висловився про унію, в якій чоловік й домінуюче становище зайняла Україна.

Автор споми́ну і тодішній міністр справедливості О. Ахматович (сьогодні сенатор з Б. В. Р.) письменною декларацією заявив раді міністрів Криму, що на його думку Крим міг би заключити з Україною лише таку умову, яка згідно з духом міжнародного права малаб назву уній держав (Австро-Угорщина і т. п.) або

федератії, при якій кожна з тих держав заховала свою державну незалежність і мала можливість правно виступати в міжнародно-правних відносинах. Рада міністрів Криму прийняла й одобрива внесок Ахматовича, а начальна команда німецьких окупаційних військ піднялася посередництва між Кримом та Україною. Згідно з запрошенням українського уряду, кабінет ген. Сулькевича рішив (15. вересня 1918 р.) вислати 4 членів уряду до Києва. На чолі делегації поставлено мін. спр. Ахматовича. У програмі були: переговори економічної натури та есентуальне закінчення політичного пакту. На першому засіданні показалося, що виделегована гетьманом Скоропадським комісія не мала відповідної повноважень для ведення переговорів з делегацією Криму. Тим-то і перше засідання скінчилося нічим. Друге засідання, під проводом прем'єра гетьманського уряду Лизогуба, почалося від того, що відчитано ухвалу української ради міністрів про тимчасову перерву митної війни і вислухано кримського проекту політичного договору Криму з Україною. Проект зreferував Ахматович. По довшій мовчанці заявив голова комісії, що пропозиція кримської делегації не відповідає постулатам гетьмана. Зі своєї сторони поставив він проект, щоб Крим зредукував свої домагання до автономії в справах релігійних і культурно-освітніх. У відповідь заявив п. Ахматович, що кримська делегація, по думці обов'язуючої її інструкції уряду може приступити до переговорів тільки при застереженні збереження суверенності кримської держави. Тим і скінчилося засідання. Другого дня зложив п. Ахматович візиту ад'ютант гетьмана Скоропадського, з похідження туркмен-музудманів. У розмові, між іншим, жалувал, що дорогий йому Крим лишається далі без союзу з могутньою Україною, — при тім додав, що гетьман Скоропадський бажав би особисто поконферувати з п. Ахматовичем. Цей останній заявив, що для добра обох держав він готов порушити це питання особисто з гетьманом. І дійсно, того самого дня, запрошений гетьманом, зложив йому п. Ахматович прощальну візиту. Підчас візиту порушено справу есентуального політичного договору між Кримом і Україною. В розмові повторив гетьман те все, що говорив Лизогуб. Візита не відновив переговорів.

Так покінчилися проби політичного порозуміння між Кримом і Україною.

На підставі описаного — кінчить п. Ахматович — переконалися кримські татари, що гетьман Скоропадський, всупереч ідеології українського народу, уважав Крим за провінцію України а не за воскреслу кримську державу. Подав Мих. Данчин

ВІСНІ ПЕРА НАПРАВЛЯЄ ФАХОВО Й ДЕШЕВО „ПРЕЦИЗІЯ“

Львів, Рутенського 10. (в брамі) проти пл. Св. Духа

Зель, її труднощі належали до менших. Більшими, ба навіть непереможними труднощами Польщі називає автор її приміщення серед двох проблем, для неї зовсім чужих. Ті проблеми походять від її сусідів на сході й заході. Польща мала бути або абсорбуючим чинником для тих проблемів, або посередником. Одно й друге їй не вдалося і тепер вона в великих клопотах.

Шойно по таких переходах вказує Лендель на правдивий стан річей в Польщі. Але представляє все так, що цензор певно не пропустив би цього опису. А після загального перегляду внутрішньої політики автор приходить до сумного висновку для Польщі.

А потім у вісьмох розділах подає причини то своїх висновків. Кожний розділ призначений іншій справі, а крім того є ще уступи про загальні події. Розбирає автор основні такі питання: 1. Польського коридора (найбільше замітної болячки на сході). 2. Вільного міста Данцига. 3. Литовської границі. 4. Білоруської проблеми. 5. України, відомої також під назвою Рутенії або Східної Галичини. 6. Жидівського гетта, в яким гетій живе життям божівільного чоловіка, коли втрачена надія почути розчарування Ізраїля Палестини.

Щоби ввести згадані справи, Лендель позде висвітлює Джорджа: „Польща має п'ять Алязій-Льотарингів: Коридор, Горішній Шлеск, Вільно, Україна і Білорусь“. А потім таким характеристичним зворотом подає короткий спосіб повстання польської держави. Дмовський, Падеревський і Пилсудський заклали тріумфірат, хоч і не любив себе. Але кожний з них окремо був любимцем Жоржа Клемансо. І той їх тримав укупі. Дуже влучно вводить на сцену Пилсудського. Про нього каже: Від німців (у в'язниці) він навчився „ластуну на схід“. Велика Польща може одного дня залучити

*) The Cauldron Boils. — by Emil Lengyel. New York 1932. Lincoln. Mac Kewch. Publisher.

Підписав аше (М Д)

Діяльність Українського Академічного Комітету в Празі за 1932 рік.

Український Академічний Комітет повстав у Празі у 1925 р. з метою оборонити інтереси української науки перед культурним світом та репрезентувати українську науку в Міжнародній Комісії інтелектуальної співпраці при Лізі Націй. До складу Українського Академічного Комітету входять тепер такі установи й організації: Український Університет в Празі, Українська Господарська Академія в Подєбрадах, Український Педагогічний Інститут ім. М. Драгоманова в Празі, Український Науковий Інститут у Берліні, Українська Академія Мистецтва в Празі, Українське Правниче Товариство в Чехословаччині, Спілка українських лікарів у Чехословаччині, Українська група міжнародної університетської федерації для Ліги Націй, Українське Товариство прихильників книги в Празі, Українське Педагогічне Товариство в Празі, Товариство українських економістів у Подєбрадах та Союз організацій інженерів українців на еміграції. Крім того, до недавня входило до складу Комітету Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові, але після винесення комітетом протесту проти терору на Радянській Україні в зв'язку з процесом Союзу Визволення України наспіла до Комітету заява Президії Наукового Т-ва про вихід Т-ва зі складу Комітету. Як відомо, на останніх загальних зборах Наукового Т-ва, що відбулися 20. листопада 1932 р., новообраний голова Т-ва д-р В. Левицький обіцяв, що Товариство знов увійде до складу Укр. Акад. Комітету. І коли до Управи Комітету надійшла про це писемна заява від Президії Т-ва, то цю заяву радісно привітав Укр. Акад. Комітет на своїх річних загальних зборах 17. грудня 1932 р.

Хоча Укр. Акад. Комітет існує вже сім років, однак широке українське громадянство, на жаль, мало поінформоване про його діяльність, в тому, гадаю, не буде зайвим подати тут короткі відомості про діяльність Комітету за минулий рік.

Головна праця Комітету була зв'язана з організацією 2-го Українського Наукового З'їзду, в Празі, який відбувся в днях 20—24. березня м. р. З'їзд, безперечно, виконав своє завдання — підвести підсумки тої роботи, яку перевели українські наукові працівники за десять років свого перебування на еміграції, та наочно засвідчив, що ці підсумки — досить значні. Докладний звіт про праці З'їзду має вийти у світ в найближчому часі.

Другою справою, що має також загальне значіння, слід признати справу виготовлення до друку книжки „Україна та український нарід“, яку береться видати англійською мовою Українське Бюро в Лондоні. Більшість статей, що мають увійти до цієї колективної праці, вже поступила від авторів, а тому можна сподіватися, що й ця книжка незабаром появиться у світ.

Щоб покінчити з видавничою справою, мушу згадати про заснування при Укр. Акад. Комітеті спеціального фонду ім. Е. Чикаленка. В кінці м. р. фонд випустив перше своє видання, а саме, книжку Е. Чикаленка „Уривок з моїх спогадів за 1917 р.“ разом з іменним показником до перших трьох книжок „Спогадів“ вида-

ючи назустріч постанові 2-го Українського Наукового З'їзду в Празі, Управа Комітету рішила заснувати при Комітеті інформаційну Комісію, завданням якої є інформувати чужинців про здобутки української науки в різних галузях та взагалі про українське наукове життя.

Слід також мати на увазі, що Управа Комітету вела постійні зносини з міжнародною комісією інтелектуальної співпраці при Лізі Націй, доставляючи цій Комісії різні інформації в справах педагогічних, бібліографічних і ін.

Накінєць, можна додати, що Український Акад. Комітет у міру своїх матеріальних засо-

бів признає допомогу українським організаціям. Так, у минулому році Управа Комітету матеріально підтримувала ЦЕСУС щомісячною асигновкою 100 кч. і одноразовою 300 кч. на подорож на міжнародний студентський з'їзд, асигнувала 1000 кч. Т-ву „Музей Визвольної Боротьби України“, на „Український Дім“ у Празі й ін.

Як уже раніш я згадував, 17-го грудня м. р. відбулися річні загальні збори Комітету, на яких, між іншим, переведено вибори нового складу Управи Комітету. До Управи тепер входять: акад. проф. І. Горбачевський (голова), акад. проф. С. Сміль-Стоцький і проф. А. Яковлів (заступники голови), члени — проф. С. Бородаєвський, проф. В. Гармашів, доц. В. Іванис, проф. Б. Матюшенко (генеральний секретар), проф. К. Мацієвич та проф. С. Сірополко.

Ст. Сірополко.

КРЕМ NIVEA

Ціна золотих 0.40—2.60.

Підсумки шкільного плебісциту в 1932 р.

БУЧАЧЧИНА.

1) Баранів	декларацій	69	за дітей	82	39) Озеряни	декларацій	69	за дітей	103
2) Барш	"	158	"	218	40) Олеша	(вносять самі — не через плеб. комітет)			
3) Бертинки	"	68	"	102	41) Передмістя Язл.	декларацій	37	за дітей	53
4) Білявинці	"	58	"	88	42) Петликивці Нові	"	47	"	51
5) Бобуляниці	"	38	"	58	43) Петликивці Старі	"	85	"	118
6) Бровари	"	52	"	68	44) Пилива	"	43	"	62
7) Бучач	"	54	"	93	45) Пилипівці	"	76	"	114
8) Вербатин	"	48	"	76	46) Помірці	"	69	"	100
9) Велеснів	"	67	"	80	47) Порхова	"	63	"	92
10) Вістра	"	78	"	107	48) Потік Золотий	"	52	"	90
11) Воєнів	"	60	"	78	49) Рипинці	"	75	"	117
12) Вичілки	"	130	"	226	50) Руснаці	"	76	"	109
13) Григорів	"	100	"	144	51) Сокильці	"	38	"	57
14) Губин	"	63	"	92	52) Стінка	"	107	"	167
15) Доброполе	"	63	"	91	53) Сновидів	"	131	"	189
16) Жваномір	"	134	"	178	54) Тривухівці	"	114	"	140
17) Заларів	"	113	"	175	55) Тростинці	"	110	"	159
18) Заліщики Малі	"	43	"	64	56) Усте Зелене	"	125	"	210
19) Заліще Короп.	"	31	"	64	57) Чехів	"	70	"	92
20) Зелена	"	100	"	145	58) Цвітова	"	85	"	115
21) Зубрець	"	83	"	112	59) Язловець	"	35	"	54
22) Кішляків	"	128	"	175	60) Ярковці	"	125	"	181
23) Костильники	"	90	"	142					
24) Космирич	"	76	"	116					
25) Ковалівка	"	47	"	67					
26) Курлибанівка	"	46	"	70					
27) Лазарівка (брак даних)									
28) Луків м. Устї	"	105	"	105					
29) Лішани	"	133	"	109					
30) Лядське	"	91	"	114					
31) Медведівці	"	101	"	142					
32) Межигір'я	"	99	"	163					
33) Монастирська	"	94	"	140					
34) Натірки	"	72	"	113					
35) Новооставці	"	50	"	80					
36) Новосілка Язл.	"	50	"	69					
37) Нисколяни	"	38	"	57					
38) Олівці	"	85	"	113					

На 82 громади бучацького повіту 80 внесло шкільні декларації за українською мовою навчання в школі. З числа 82 громад 10 громад має школу з українською мовою навчання і тому не вносили шкільних декларацій. Це оті села: Бобровники, Красів, Миколаївка ад Губин, Рукомини, Переволока, Заривинці, Соколів, Сорочки, Скоморохи Слобідка Горішня. Не внесли шкільних декларацій села: Беремини, Грабина, Дубенка, Коропець, Савалуски, Звенигород. У Звенигороді не вношено декларацій тому, бо в громаді нема вимаганого законом 25 відс. українського населення. В інших 7 громадах повіту населення в переважній більшості неукраїнське. В цілому шкільний плебісцит випав уповні задовільно.

Проти грипи

і простуди треба вживати таблеток Тоґаль, які усувають ті хоробливі об'яви. Спробуйте і переконаєтеся самі, але домагайтеся у власному інтересі лише оригінальних таблеток Тоґаль. Можна дістати у всіх апіках.

Тоґаль.

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліана Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. П. пов. Тел. 54-46. 744-?

— Д-р Миронович Антін орд. у внутрішніх недугах Львів, вул. Жовківська 64, ч. тел. 52-05. Лічення кварцовою лямпою. 1124 18-?

— Львівські автобуси перебере закордонне підприємство. В тій справі переговорює львівський магістрат із закордонними підприємцями. Хоча їм віддати автобусову комунікацію, бо цього року дефіцит із автобусів має дійти до 130-000 зол.

— Засудили 16 польських студентів. У львівському суді закінчилася ап. розправа польських студентів, яких городський суд адміністраційно покарав був грошовою карою або арештом за участь у протигидівських експесах. Засудили їх на кару арешту 2—3 днів із заміною на 50—30 зол. гривни.

— Самогубство у залізничному вагоні. У вагоні поспішного поїзду, що їхав зі Львова до Кракова на двірці в Ряшеві застрілилася Каз. Косач зі Львова. Вона від кількох літ жила в сепараті з чоловіком. Виїхала була до Кракова з приятелем.

— Трагедія служниці. Стверджено, що дівчина, яку найшли в ставі біля лисинецької фабрики дріжджа, називалася Казимира Купчак і була служницею зі Львова. Лишила картку зі словами: „З причини бід і поневільки відбираю собі життя“.

— Буревії та сніговії над Польщею. Із усієї Польщі приходять вісті про сніговії, що лютували ніччю на вівторок. У Лодзі буревії поломити дерева, поперевертали вози та столи. Вихор позривав крамничні шильди, повибивав багато шиб у вікнах. Сніг завіз залізничні та трамваєві шини. В 8 год. рано було так темно, що хвилює мусили здержати комунікацію. Наслідком сніговії на шляху Грабів-Товоля біля Лодзі впало у придорожній рів авто та розбіглося. Пять подорожніх поранилося. Під Вишковом залізничний поїзд наїхав на тягарове авто, що везло телята, домашню птицю та скрині яєць. Були ранені 3 подорожні того автобуса. Над Познанем лютувала буря з дощем і грозами. Над раном буря перемінялася у сніговію. Падав такий великий сніг, що полади спізналися на пів години. Також у Варшаві лютувала сніговія.

— Під увагу легковірним селянам. В селі Горайці любачівського повіту трапився такий випадок: До старшого й заможного господаря

них Спідкою „Діло“, та до „Уривка з моїх спогадів за 1917 р.“ Накінєць, Комітет видав „Бібліографічний показник наукових праць укр. еміграції 1920—1931 рр. Немалу увагу довелось Комітетові присвятити справі забезпечення дальшого існування українських високих шкіл у Чехословаччині. Управа Комітету подала відповідний меморіал чехословацькій владі, крім того, голова Комітету акад. проф. І. Горбачевський мав спеціальну аудієнцію у президента Т. Г. Масарика. Завдяки цим заходам усі три високі школи в Чехословаччині продовжують надалі своє існування, але внаслідок загальної економічної кризи уряд ЧСР змушений зменшити розмір субвенції на утримання Українського Університету в Празі та Української Господарської Академії в Подєбрадах і зовсім позбавити субвенції на деякий час Український Педагогічний Інститут ім. М. Драгоманова в Празі.

Вкажу далі на те, що з ініціативи Укр. Акад. Комітету повстала в Празі нова українська наукова організація — Українська Наукова Асоціація, установчі збори якої відбулися 7-го грудня м. р. Згадаю також про те, що Комітет улаштував дві Академії — з нагоди 2000-ліття Вергілія та з нагоди 100-ліття з дня смерті В. Гете.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Ринок 10